

Warszawa, data: 5 sierpnia 2025 r.

znak sprawy: DPI-XXIII.054.14.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 10902 Pana Posła Tadeusza Tomaszewskiego w sprawie środków z programów europejskich dla miast średnich z przedziału 20-100 tys. mieszkańców

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację, przedstawiam następujące informacje.

- 1. Dlaczego miasta średnie z przedziału 20-100 tys. mieszkańców w tym m.in. Koło, często zostają pozbawione możliwości pozyskiwania środków z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS)?**

Zgodnie z przyjętym podziałem interwencji funduszy pomiędzy programami polityki spójności, projekty z zakresu kultury mogą być wspierane w programach krajowych, jak np. w programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) oraz regionalnych, jako część zintegrowanych strategii terytorialnych bazujących na potencjałach i potrzebach terytoriów. W ramach tych strategii mogą być finansowane projekty dla wszystkich celów polityki spójności, w tym w zakresie kultury i zrównoważonej turystyki.

W przypadku programu FEnIKS wsparcie zostało ukierunkowane przede wszystkim na przedsięwzięcia o znaczeniu krajowym, realizowane przez państwowe instytucje kultury lub współprowadzone przez administrację rządową i samorządową. Przykładem są przedsięwzięcia instytucji kultury posiadające zbiory wchodzące w zakres Narodowego Zasobu Bibliotecznego, dotyczące

obiektów UNESCO, Pomników Historii Prezydenta RP, czy posiadające Znak Dziedzictwa Europejskiego.

Mając powyższe na uwadze, należy podkreślić, że główną przesłanką dla określenia zasad wyboru przedsięwzięć do wsparcia z Programu FEnIKS był rodzaj i charakter inwestycji, a nie status beneficjenta. Tym niemniej, uznając specyficzne potrzeby miast średnich jako obszarów strategicznej interwencji wskazanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego, na początku 2024 r. podjęto decyzję o włączeniu do wsparcia z Programu FEnIKS przedsięwzięć położonych w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, oraz samorządowych instytucji kultury położonych w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze – pod warunkiem nieotrzymania wsparcia ze środków programu regionalnego.

W 2024 r. odbył się nabór wniosków w trybie konkurencyjnym z alokacją 800 mln zł, w którym aplikować mogły miasta z listy miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, w tym m.in. miasto Koło, oraz samorządowe instytucje kultury położone w tych miastach. Projekty z tych miast są reprezentowane wśród przedsięwzięć dofinansowanych z tego naboru i według informacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego stanowią ponad 30% wszystkich projektów dofinansowanych w naborze (9 z 28 projektów). Gmina Miasto Koło ze swoim projektem „Przebudowa i adaptacja zabytkowej willi tzw. „Sejmik” na siedzibę Muzeum Techniki Ceramicznych w Kole” niestety nie uzyskała dofinansowania.

Obecnie - od 2 czerwca do 30 września 2025 r. - trwa ostatni nabór w trybie konkurencyjnym w sektorze kultury w Programie FEnIKS, w którym miasto Koło, jak również inne miasta mające status miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, nadal może ubiegać się o wsparcie. Aktualny budżet naboru to 200 mln zł z możliwością zwiększenia.

2. Na co wydatkowane były środki z programu FEnIKS w województwie wielkopolskim – w podziale na ochronę środowiska, energetykę, transport, ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe w latach 2021-2025?

W ramach programu Fundusz Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko w województwie wielkopolskim realizowanych jest obecnie 38 projektów o wartości 3 mld zł, z czego dofinansowanie z funduszy UE wynosi ok. 2,1 mld zł.

Poniżej przedstawiamy podział projektów według sektorów:

a) Transport

W ramach sektora transportu realizowane są 4 projekty o wartości 251,5 mln zł i dofinansowaniu UE 129,0 mln zł. Realizowane projekty dotyczą transportu miejskiego, ochrony i bezpieczeństwa transportu lotniczego.

W zakresie transportu miejskiego wsparcie obejmuje inwestycje realizowane na obszarach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) miast wojewódzkich

i innych miast objętych w okresie programowania 2014-2020 instrumentem ZIT, z wyłączeniem obszaru Polski Wschodniej. Wyznaczanie obszarów ZIT dla miast regionalnych/subregionalnych uzależnione było od decyzji samorządów poszczególnych województw i w perspektywie 2014-2020 siedem takich obszarów zawiązało zinstytucjonalizowaną formę współpracy, w tym również w województwie wielkopolskim. W związku z tym, ze środków Programu FENIKS wspierany jest rozwój transportu miejskiego na obszarze funkcjonalnym Poznania oraz Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Ponadto w sektorze transportu kolejowego przewidziano do dofinansowania UE projekt: „Poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniach linii kolejowych z drogami - Etap IV”. W ramach niego będą realizowane cztery obiekty z czego dwa znajdują się w Poznaniu: Budowa wiaduktu drogowego w ciągu ul. Lutyckiej w Poznaniu oraz budowa wiaduktu drogowego w ciągu ul. Golęcińskiej.

W zakresie transportu lotniczego wsparcie uzyskały inwestycje w bezpieczeństwo i ochronę Portu Lotniczego Poznań Ławica.

b) Energia

W sektorze energii realizowanych jest 10 projektów o wartości 1,9 mld zł i dofinansowaniu UE 1,5 mld zł. Projekty te dotyczą poprawy efektywności energetycznej budynków, jak np. ogólnopolski projekt „Czyste powietrze” czy budowy i rozwoju inteligentnych systemów elektroenergetycznych, budowy linii przesyłowej Piła Krzewina – Plewiska, która ma kluczowe znaczenie dla zasilania w energię elektryczną województwa wielkopolskiego, jak również istotnego dla regionu gazociągu Kalisz-Sieradz.

c) Środowisko

W sektorze środowiska realizowanych jest 20 projektów o wartości 601,2 mln zł i dofinansowaniu UE w wysokości 365,3 mln zł. Obejmują one działania z zakresu:

- adaptacji terenów zurbanizowanych do zmian klimatu,
- gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami,
- gospodarki o obiegu zamkniętym,
- ochrony przyrody i rozwoju zielonej infrastruktury,
- zapobieganiu klęskom i katastrofom,
- wsparcia dostępu do wody i zrównoważonej gospodarki wodnej.

d) Kultura

W sektorze kultury realizowane są 4 projekty o wartości 260,8 mln zł, z czego dofinansowanie UE wynosi 169,4 mln zł. Celem projektów jest rozwój infrastruktury kultury i zwiększenie atrakcyjności turystycznej obiektów dziedzictwa kulturowego w regionie.

e) Zdrowie

W sektorze zdrowia w ramach projektu grantowego *Wsparcie podstawowej opieki zdrowotnej POZ*, granty (dofinansowanie) otrzymało 118 placówek POZ na

łączną kwotę 44 mln zł. Beneficjentem tych grantów jest NFZ, który odpowiada za dystrybucję środków do poszczególnych placówek.

Ponadto planowana jest realizacja projektu „Rozwój infrastruktury łączności radiowej na potrzeby systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne w województwie wielkopolskim”. Obecnie procedowana jest ocena wniosku o dofinansowanie inwestycji. Planowana wysokość dofinansowania UE dla tego projektu będzie wynosiła 2,49 mln zł.

Dodatkowo w załączeniu przekazuję tabelaryczne zestawienie projektów realizowanych w województwie wielkopolskim w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko.

Z poważaniem

Z up. Ministra

Jan Szyszko

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. Załącznik nr 1 do interpelacji nr 10902